

PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE

PROGRAM ZA PRIDOBITEV PEDAGOŠKO-ANDRAGOŠKE IZOBRAZBE ZA PREDAVATELJE VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL

UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA FAKULTETA

Predstavitev programa za izpopolnjevanje:

1. Podatki o programu za izpopolnjevanje:

Študijski program za izpopolnjevanje *Program za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe za predavatelje višjih strokovnih šol* obsega 30 kreditnih točk.

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence

Glavni cilj programa je usposobiti predavatelje višjih strokovnih šol za kakovostno izobraževalno delo, ob upoštevanju sodobnih dognanj pedagoške psihologije, visokošolske didaktike, andragogike, poklicne pedagogike in specifičnosti danega poklicnega področja.

Program je zasnovan na:

- razvoju kompetenc, ki jih potrebuje višješolski predavatelj,
- prepletanju psihološke, pedagoške, andragoške in didaktične teorije ter učne in poklicne prakse,
- modelu izkušenijskega in kolegialnega učenja,
- paradigmi učitelja kot razmišljajočega praktika in avtonomnega profesionalca,
- izobraževanju, ki je usmerjeno k udeležencem in ni le prenašanje gotovih znanj, ampak spodbuja aktivno sodelovanje udeležencev ob soočanju teorije in izkušenj.

Splošne kompetence:

- načrtovanja, organiziranja, izvajanja in evalvacije predmetov in programov (svoje stroke) v višjem poklicnem izobraževanju,
- smotrnega izbiranja in učinkovitega uporabljanja široke palete primernih učnih oblik in metod, pri delu z večjimi in manjšimi skupinami ter pri individualnem delu s študenti,
- usklajevanja učnih metod in postopkov s posebnostmi stroke in danega poklicnega področja, ob povezovanju teorije in prakse,
- obvladovanja postopkov za razvijanje strokovne in poklicne identitete študentov ter njihovih komunikacijskih spretnosti,
- svetovanja udeležencem višjega strokovnega izobraževanja,
- vodenja in mentoriranja študentov pri opravljanju študijskih obveznosti,
- poznavanja dejavnikov in zakonitosti aktivnega učenja ob upoštevanju individualnih posebnosti višješolskih študentov,
- obvladovanja različnih metod preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v skladu s cilji študija ter usposabljanja študentov za samovrednotenje,
- dajanja povratnih informacij študentom, ki podpirajo njihov napredek pri učenju,
- načrtovanja lastnega profesionalnega razvoja, razmišljanja o izkušnji »biti učitelj«, ugotavljanja svojih razvojnih potreb na tem področju,
- uporabljanja metod (samo)evalvacije z namenom izboljšanja svojega dela in študijskega programa,
- zmožnosti timskega dela ter medpredmetne integracije študijskih izkušenj,
- delovanja na svojem poklicnem področju v ožjem in širšem družbenem okolju.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V program za izpopolnjevanje se lahko vpiše, kdor je končal:

- katerega koli od študijskih programov druge stopnje po bolonjski prenovi
- katerega koli od univerzitetnih ali visokošolskih študijskih programov.

Skladno s Statutom Univerze v Ljubljani pogoje za vpis na študij za pridobitev izobrazbe izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini. Enakovrednost izobrazbe se ugotavlja po ustaljenem postopku.

Predvideno število vpisnih mest za eno izvedbo programa za izpopolnjevanje je 16. Merilo za izbiro ob omejitvi vpisa je datum prijave v program.

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Udeležencem se lahko prizna pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetno-specifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkušenjskim učenjem.

Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, zbirne mape dosežkov, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja),
- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela udeležencev (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – z ocenjevanjem izdelkov, npr. projektov, izumov, patentov, ki jih je udeleženec izdelal pred vpisom),
- ocenjuje znanje, ki si ga je udeleženec pridobil s samoizobraževanjem ali z izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – brez udeležbe na predavanjih, vajah, seminarjih),
- upoštevajo ustrezne delovne izkušnje (npr. priznavanje praktičnega usposabljanja in drugih učnih enot programa, ki temeljijo na delovni praksi in izkušnjah).

Priznано znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti po Merilih za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. Prizna se lahko za največ 26 kreditnih točk znanja, pridobljenega izven tega študijskega programa.

5. Načini in oblike izvajanja programa

Program za izpopolnjevanje bo izveden v organizaciji Centra za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Izvedbe bodo temeljile na aktivnih metodah v povezavi s praktičnimi izkušnjami. Število kontaktnih ur se bo lahko delno zmanjšalo oziroma nadomestilo s pripravo seminarskih in drugih obveznosti, konzultacijami, samostojnim študijem in delom v e-učilnici.

6. Pogoji za dokončanje študijskega programa

Udeleženci zaključijo program za izpopolnjevanje, ko opravijo vse obveznosti, določene s programom in z učnimi načrti posameznih predmetov, ter izdelajo zaključno raziskovalno-aplikativno nalogo. Po zaključku programa izda fakulteta udeležencem potrdilo o opravljenem programu za izpopolnjevanje v skladu z veljavnim univerzitetnim Pravilnikom o izdaji diplom in listin o izobraževanju.

7. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja oziroma načini preverjanja znanja so določeni za vsako učno enoto posebej v učnih načrtih in obsegajo uspešno izvajanje sprotne aktivnosti s spremljajočimi izdelki, mini nastop z refleksijo, seminarske naloge, vzorčni nastop, pripravo in zagovor individualnega študijskega programa ter raziskovalno-aplikativno nalogo. Ocenjevanje je opisno: opravil – ni opravil.

8. Predmetnik študijskega programa

št.	Učna enota	Kontaktne ure				SDŠ	ŠOŠ	KT
		P	S	V	DO			
1	Poučevanje za aktivno učenje	20	0	20	2	108	150	6
2	Izobraževanje odraslih, ključni pristopi in metode	20	20	0	2	78	120	5
3	Preverjanje in ocenjevanje znanja	15	15	0	2	58	90	4
4	Povezava teorije in prakse v načrtovanju in izvajanju izobražev	15	15	0	2	58	90	4
5	Teorija in metode poklicnega in strokovnega izobraževanja	15	15	0	2	58	90	4
6	Raziskovalno-aplikativna naloga	0	0	0	5	170	175	7
SKUPAJ		85	65	20	15	530	715	30

Legenda: P – predavanja, S – seminar, V – vaje, DO – druge oblike dela, SDŠ – samostojno delo študenta, ŠOS – študijska obveznost študenta, KT – kreditne točke

Program zaradi svoje specifičnosti, vsebin in načina izvajanja ne obsega izbirnih predmetov in praktičnega usposabljanja.

9. Kratka predstavitev predmetov

Poučevanje za aktivno učenje, nosilke in izvajalke: red. prof. dr. Jana Kalin, red. prof. ddr. Barica Marentič Požarnik, red. prof. dr. Melita Puklek Levpušček in izr. prof. dr. Barbara Šteh

Vsebine predmeta:

- Učinkovito medosebno komuniciranje v procesu višješolskega študija
  - Komunikacijski proces, besedna in nebesedna komunikacija, šumi v komuniciranju
  - Vrsta povratnih informacij in njihova vloga pri študiju, posredovanje in sprejemanje povratne informacije
  - Modeli medosebnega komuniciranja pri visokošolskem študiju
- Izhodišča za načrtovanje učinkovitega dela s študenti
  - Kriteriji izbire ustreznih načinov dela za doseganje zastavljenih vzgojno-izobraževalnih ciljev
  - »V študenta usmerjeno« izobraževanje: upoštevanje značilnosti študentov (pozornost, pomnjenje in pozabljanje, motivacija, predznanje, izkušnje)
- Vloga učitelja in študenta pri višješolskem študiju
  - Subjektivna pojmovanja vloge učitelja in študenta in potreba po njihovem spreminjanju

- Spodbujanje aktivnega učenja
- 4. Skupinsko delo
  - Značilnosti, temeljni pogoji, prednosti in omejitve skupinskega dela
  - Oblike skupinskega dela
  - Značilnosti in načela sodelovalnega učenja
  - Vloga in naloge učitelja; ocenjevanje pri skupinskem delu
- 5. Učinkoviti pristopi k učenju
  - Učne strategije, pristopi in učni stili
  - Faze učnega procesa
  - Učinkovit študij iz različnih (tiskanih in elektronskih) virov

Izobraževanje odraslih, ključni pristopi in metode, nosilki in izvajalki: izr. prof. dr. Sabina Jelenc Krašovec, doc. dr. Vida A. Mohorčič Špolar in izr. prof. dr. Marko Radovan

Vsebine predmeta:

Temeljni pojmi v izobraževanju odraslih.

- elementi v procesu izobraževanja

Odrasli kot udeleženci izobraževanja in učenja.

- značilnosti odraslih v procesu učenja;
- vpliv življenjskega cikla na učenje in izobraževanje;
- udeležba odraslih v izobraževanju;

Vloga učitelja v procesu učenja in poučevanja odraslih.

- filozofska osredinjenost učitelja odraslih in stil poučevanja;

Učitelj in udeleženci – dejavni člani v procesu učenja in poučevanja

- izbor metod poučevanja glede na potrebe in cilje (posameznika in učnega programa);
- učni pripomočki.

Preverjanje in ocenjevanje znanja, nosilki in izvajalki: red. prof. dr. Cirila Peklaj in red. prof. ddr. Barica Marentič Požarnik

Vsebine predmeta:

- osnovni pojmi (vrednotenje, preverjanje in ocenjevanje),
- nameni in vrste preverjanja in ocenjevanja,
- merske značilnosti ocenjevanja (veljavnost, zanesljivost, objektivnost, občutljivost) in ekonomičnost ocenjevanja,
- načini preverjanja in ocenjevanja (pisno, ustno, praktično) različnih kompetenc (deklarativnega in proceduralnega znanja),
- preverjanje motivacijsko – čustvenih vidikov kompetenc in profesionalne etike,
- pravila za sestavljanje dobrih nalog različnih tipov za pisno preverjanje znanja, glede na spoznavne cilje,
- oblikovanje kriterijev za praktično preverjanje znanja,
- uporaba študentove mape (portfolija) za kompleksnejše spremljanje napredka posameznika,
- samo-ocenjevanje in vključevanje vrstnikov v ocenjevanje (vrstniško oz. vzajemno ocenjevanje),
- ocenjevanje skupinskega dela.
- načini pretvarjanja točk v oceno, uporaba absolutnega oz. relativnega kriterija,
- kombiniranje rezultatov preverjanja iz različnih virov,
- usklajevanje ciljev, vsebin, učnih metod in načinov ocenjevanja.

Povezava teorije in prakse v načrtovanju in izvajanju izobraževanja, nosilca in izvajalca: izr. prof. dr. Klara Skubic Ermenc

Vsebine predmeta:

- osrednje kurikularne teorije, ravni kurikularnega načrtovanja

- učni načrti in katalogi znanja,
- sodobni kurikularni in pedagoški koncepti usmerjeni h krepitvi povezovanja teorije in prakse: modularizacija izobraževalnih programov, decentralizacija izobraževanja, individualizacija študijskega procesa, timsko delo izobraževalcev in mentorjev...
- koncepti kakovosti poklicne izobrazbe in povezovanje teorije s prakso: ključne kvalifikacije, kompetence, temeljna in aplikativna znanja (transpoklicno in poklicno znanje, strokovno-teoretično in praktično znanje),
- načini vključevanja ključnih kvalifikacij in kompetenc v programe izobraževanja
- ciljnost, kompetentnost, standardizacija; standardizacija in individualizacija izobraževalnega procesa
- kreditni sistem in ogrodja kvalifikacij
- metode samoevalvacije,
- priprava individualnega študijskega načrta na podlagi kataloga znanja

**Teorija in metode poklicnega in strokovnega izobraževanja, nosilec in izvajalec:
red. prof. dr. Janko Muršak**

Vsebine predmeta:

- poklicna socializacija, pojem in osnovne značilnosti;
- izobraževanje v alternaciji, značilnosti izobraževanja v neposrednem delovnem procesu;
- proces oblikovanja poklicne identitete, možnosti vplivanja na njen razvoj;
- kompetence in njihova konceptualizacija v povezavi z višjim strokovnim izobraževanjem;
- vloga učiteljev in drugih izvajalcev v strokovnem izobraževanju, »dvojna kompetenca« učiteljev praktičnega izobraževanja;
- zakonske in sistemske osnove praktičnega izobraževanja v programih višjih strokovnih šol;
- temeljne metode in strategije praktičnega izobraževanja mladih in/ali odraslih;
- ustreznost oblik in metod dela ter njihovo ovrednotenje z vidika izobraževanja mladih in odraslih.

Raziskovalno-aplikativna naloga, (mentor raziskovalne aplikativne naloge je lahko vsak visokošolski učitelj, ki sodeluje v programu)

Vsebina raziskovalne aplikativne naloge je odvisna od izbrane teme. Z raziskovano aplikativno nalogo udeleženec razišče problem vezan na svoje poučevanje oz. pedagoško prakso z namenom, da izboljša to prakso.